

Specifik räknesvårighet/dyskalkyli: en kort beskrivning av diagnos, utredning och erfarenheter från Logopedkliniken, Danderyds sjukhus

Jonas Walfridsson, Logopedkliniken, Danderyds Sjukhus AB
Nabi Amanuel, Logopedkliniken, Danderyds Sjukhus AB

På Logopedkliniken (tidigare Talkliniken) vid Danderyds sjukhus norr om Stockholm har räkne- och matematiksvårigheter med frågeställningen Specifik räknesvårighet/dyskalkyli (ICD-10, WHO) utretts i över 20 år. Kliniken har länge varit landets största remissinstans för räknesvårigheter och ligger också i framkant vad gäller att via olika kanaler sprida kunskap om räknesvårigheter samt arrangera informationstillfällen och konferenser inom området. Där förenas ofta det matematikdidaktiska och det medicinska/neurovetenskapliga perspektivet på räkne- och matematiksvårigheter baserat på uppfattningen att båda perspektiven i många fall behövs för att förstå och kunna erbjuda rätt stöd till individer med den här typen av svårigheter.

Logopedkliniken mottar årligen uppemot 500 remisser för dyskalkyliutredning. De allra flesta (c:a 75 %) kommer från Skolhälsovård/Elevhälsa. Intressant nog är flickor och kvinnor överrepresenterade (c:a 75 %) bland patienterna.

De dyskalkyliutredningar som genomförs på Logopedkliniken innefattar ett stort antal tester och prövar en rad olika kognitiva förmågor som på olika sätt är kopplade till räknefärdigheter. Detta ligger tillsammans med samlad bakgrundsinformation kring patienten till grund för en eventuell diagnos, i enlighet med de diagnoskriterier som stipuleras i ICD-10 (snart ICD-11) och det samlade vetenskapliga underlaget kring dyskalkyli. Utredningen syftar dels till att kvantifiera räknesvårigheterna, dels att försöka klargöra bakomliggande orsaker till dessa ur ett medicinskt/neurovetenskapligt perspektiv. Långt ifrån alla utredningar utmynnar i en diagnos, men den information som framkommer utgör i många fall ett kompletterande underlag för lärare som arbetar med dessa elever.

Logopedkliniken samlar sedan ett flertal år in statistik över såväl patientgruppen som utfallet av de genomförda utredningarna. Parametrar som kön, ålder, eventuella andra diagnoser, andel utredningar som utmynnar i diagnos etc. förs löpande, vilket resulterat i ökande kunskap om patientgruppen.

Syftet är här att ge en kort introduktion till vad en dyskalkyliutredning innebar och att presentera aktuell statistik rörande utredningarna. Vi kommer också in på definitionen av ICD-11, som utkom på engelska 2018 och som för närvarande översatts till svenska av Socialstyrelsen.